

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3
Creative Leadership of School Administrators Affecting to Core Competency
of Teachers at the School Under the Chiang Rai Primary Educational Service
Area Office 3

เรวัตน์ ไชยบาล¹ วีรพันธ์ ศิริฤทธิ์² จามรงค์ แจ่มจันทร์³
Rewat Chaiban, Weeraphan Siririth, Chamnong Chamchantharawong

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา และ 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 328 คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และสมรรถนะหลักของครู ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.979 0.984 และ 0.988 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} 4.52 SD 0.49) 2) ระดับสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} 4.63 SD 0.40) และ 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 คือ ด้านจินตนาการ (X_1) ด้านความยืดหยุ่น (X_2) และ ด้านวิสัยทัศน์ (X_3) ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม (\hat{Y}_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายเท่ากับ 0.704 มีประสิทธิภาพการทำนาย ร้อยละ 49.6 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย 0.26 ซึ่งสามารถเขียนเป็น สมการวิเคราะห์การถดถอย ได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{tot} = 2.175 + 0.233 (X_3) + 0.161 (X_1) + 0.150 (X_2)$$

Received: 2022-11-05 Revised: 2022-11-16 Accepted: 2022-11-17

¹ สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail: Renick2557@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Adviser in Educational Administration at Graduate School, Chiangrai College Corresponding author. E-mail: dr.w.siririth@gmail.com

³ อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Adviser in Educational Administration at Graduate School, Chiangrai College Corresponding author. E-mail: ChamnongCham@gmail.com

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; สมรรถนะหลักของครู

Abstract

This research aimed to study 1) creative leadership of school administrators, 2) core competency of teachers at the schools, and 3) creative leadership of the school administrators affecting the core competency of teachers at the schools under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3. The sample size of 328 people consisted of administrators and teachers under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3. The questionnaire included the level of creative leadership of school administrators and core competency of teachers at the schools with the reliability is 0.979, 0.984 and 0.988 respectively. The statistics used in data analysis was percentage (%) mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and multiple regressions of Stepwise regression method.

The results showed that 1) creative leadership of the school administrators, as a whole and an individual, were at high level (\bar{X} 4.52 SD 0.49); 2) core competency of teachers at the schools, as a whole and an individual, were at high level (\bar{X} 4.63 SD 0.40); and 3) creative leadership of the school administrators affecting core competency of teachers at the schools under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 was imagination (X_1), flexibility (X_2), and vision (X_3). All factors affected the core competency of teachers at the schools under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 in overall (\hat{Y}_{tot}). Its statistical significance was at .05 level. The correlation coefficient was equal to 0.704; effectiveness in the prediction was 49.6%; and the standard deviation of the prediction was 0.26. It was written as the following equation regression analysis.

$$\hat{Y}_{tot} = 2.175 + 0.233 (X_3) + 0.161 (X_1) + 0.150 (X_2)$$

Keywords: creative leadership; core competency of teachers

บทนำ (Introduction)

ผู้นำจะต้องให้ความสำคัญแก่ การบริหารจัดการองค์กรท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร สังคม แห่งการเรียนรู้ และกระแสการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการศึกษาภายใต้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ได้มีการปฏิรูป 4 มิติสำคัญ ได้แก่ มิติการปฏิรูปนักเรียน ยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนหรือแหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่และการปฏิรูประบบการบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งต้องอาศัยผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นสำคัญ ซึ่งผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นผู้บริหารที่มีการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองเชิงจินตนาการโดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่าง ๆ และประเด็นต่าง ๆ ที่ท้าทาย ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) มีเป้าหมายหลักคือการเรียนรู้ของนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้มีโอกาสขยายความรู้ ความสามารถอย่างสร้างสรรค์และประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2561: 6-16)

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อาทิ (จักรกฤษณ์ โปตาพล, 2557: 5) ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในยุคปัจจุบันและอนาคตของทุก ๆ องค์การจากความเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคมเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมซึ่งการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้นั้นจึงต้องมีการแก้ไขปัญหาที่จะเข้ามากระทบหรือเป็นการมองหาโอกาสที่องค์กร จะได้รับเพื่อสร้างความเป็นผู้นำขององค์กรเอาไว้ ล้วนต้องอาศัยความสามารถเพื่อผลักดันให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับ (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2555: 10) กล่าวว่าเมื่อสังคมปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตเห็นชัดว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง การเปลี่ยนแปลงที่เห็นชัดเจนคือ การแข่งขันที่เกิดขึ้นในสถานการณ์สภาพแวดล้อมที่มีความสลับซับซ้อนและไร้ทิศทาง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นสิ่งที่สร้างความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงนั้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การแสดงออกของผู้นำที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรในด้านความสามารถในการนำความสามารถ และกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค สอดคล้องกับ (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2557: 56-58) กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการทดลองภายในองค์กรเพื่อที่จะทำให้บุคลากรสามารถคิดนอกกรอบกล้าคิดกล้าตัดสินใจมีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหารและการสื่อสารภายในองค์กรมีความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กรให้มีความง่ายคล่องตัวและยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีมากขึ้นสอดคล้องกับที่ (ดวงแข ข่านอก, 2559: 17) ได้ให้ความเห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถพิเศษของผู้นำที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถ การแก้ปัญหาและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์มีการติดต่อประสานงานและพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานอย่างมีศักยภาพ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการนำหรือจูงใจผู้อื่นอย่างมีวิสัยทัศน์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กร สมาชิกตระหนักในวิสัยทัศน์ การกิจ จนทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย ที่วางไว้

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของบุคลากรภายในโรงเรียน (James and Connolly, 2000: 140) หน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา คือ สนับสนุนให้มีการจัดทำหลักสูตร กำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน สนับสนุนผู้ปกครองหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังถูกกำหนดให้อยู่ในฐานะผู้นำที่ต้องดูแลรับผิดชอบตามตำแหน่ง ที่เป็นตัวกำหนดความเป็นผู้นำ แม้ว่าผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารแต่ผู้บริหารก็ควรจะเป็นผู้นำ (Hoy and Miskel, 2001: 379) ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลหลักที่จะต้องรับผิดชอบต่อการส่งเสริมพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนาครูให้มีสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์การประเมินสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ครูมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับสมรรถนะทางวิชาชีพครูตามเกณฑ์การประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 1-2) เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมในวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการขององค์การบริหารการศึกษา ตั้งแต่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ การที่ครูจะมีสมรรถนะมากน้อยอย่างไรนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

และการปฏิบัติงานของครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทย บุคคลทุกระดับทุกฝ่าย (กรองทิพย์ นาควิเชตร, 2551: 9-18) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นภาวะผู้นำอีกรูปแบบหนึ่งที่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี มีลักษณะหรือพฤติกรรมในการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจ สร้างบรรยากาศในการคิดนอกกรอบ โดยใช้วิธีการใหม่ๆ นำไปสู่การสร้างสรรคสิ่งใหม่ๆ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ช่วยสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่หรือ นวัตกรรม

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผลการวิจัยในครั้งนี้คาดว่า จะสามารถนำไปพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา นำไปสู่การบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย
 - 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหา ดังนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ของ กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555: 21) ประกอบด้วย ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น และด้านวิสัยทัศน์ และศึกษา สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามเกณฑ์การประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 1-2) ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 5 สมรรถนะ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรของการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จำนวน 139 สถานศึกษา ผู้บริหารจำนวน 139 คน ครู จำนวน 1,869 คน รวมทั้งสิ้นจำนวนรวม 2,008 คน ในปีการศึกษา 2564 และมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จำนวน 328 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D.W. 1970: 608) โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยใช้พื้นที่ในการวิจัย คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 จำนวน 139 สถานศึกษา ผู้บริหารและครู จำนวน 2,008 คน ในปีการศึกษา 2564

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่าง เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพิจารณา ภายใตกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษา ที่อยู่ของสถานศึกษา และขนาด สถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 29 ข้อ และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 50 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อขออนุญาต ใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล และผ่านระบบออนไลน์

3.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในช่วงเวลาที่กำหนด โดยใช้ ระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามประมาณ 1 เดือนหรือส่งผ่านระบบออนไลน์

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามอีกครั้งใน รายที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ครบตาม จำนวน 328 ชุด (ร้อยละ 100)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษา ที่อยู่ของสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และสมรรถนะหลักของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple Regression of Stepwise Regression Method)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สรุปได้ ดังนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.9) มีอายุระหว่าง 31-40 (ร้อยละ 49.1) มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10-20 ปี (ร้อยละ 58.5) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 54.6) และเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 75.0)

2. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความยืดหยุ่น (\bar{X} 4.56) รองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์ (\bar{X} 4.52) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านจินตนาการ (\bar{X} 4.50) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ด้านจินตนาการ	4.50	0.52	มากที่สุด
2. ด้านความยืดหยุ่น	4.56	0.47	มากที่สุด
3. ด้านวิสัยทัศน์	4.52	0.50	มากที่สุด
รวม	4.52	0.49	มากที่สุด

3. ระดับสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} 4.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (\bar{X} 4.75) รองลงมาคือ ด้านการบริการที่ดีและด้านการทำงานเป็นทีม (\bar{X} 4.69) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (\bar{X} 4.54) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาตนเอง (\bar{X} 4.51) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3

สมรรถนะหลักของครู	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	4.54	0.44	มากที่สุด
2. ด้านการบริการที่ดี	4.69	0.39	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.51	0.42	มากที่สุด
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.69	0.40	มากที่สุด
5. ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.75	0.37	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.63	0.40	มากที่สุด

4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์จะพบว่า ด้านวิสัยทัศน์ (X_3) ด้านความยืดหยุ่น (X_2) และด้านจินตนาการ (X_1) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น 0.704 และมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 49.6 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.26 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
ด้านวิสัยทัศน์ (X_3)	0.233	.061	.319	3.816	.000
ด้านความยืดหยุ่น (X_2)	0.150	.062	.196	2.411	.016
ด้านจินตนาการ (X_1)	0.161	.055	.230	2.929	.004

ค่าคงที่ 2.175 ; Std.E = ± 0.26 ; R = 0.704 ; R² = 0.496 ; F = 5.815 ; P-value < 0.05

ซึ่งจะได้สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y}_{tot} = 2.175 + 0.233 (X_3) + 0.161 (X_1) + 0.150 (X_2)$$

และคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z} = 0.319 (X_3) + 0.230 (X_1) + 0.196 (X_2)$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้านจินตนาการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีพฤติกรรมการแสดงออกถึงความเข้าใจในสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นได้ดีขึ้นมีการเปิดกว้างรับสิ่งใหม่ๆ มีความยืดหยุ่น ปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างรวดเร็ว ไม่อยู่ภายใต้กรอบ กฎเกณฑ์ หรือความคุ้นเคยเดิม สามารถปรับเปลี่ยนความคิดหรือวิธีการได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีการมองภาพในอนาคตที่กว้างไกล มี

วิสัยทัศน์ที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จหรือเป้าหมายได้อย่างชัดเจน มีการกำหนดเป้าประสงค์ กลยุทธ์ของสถานศึกษาบนหลักความเป็นจริง ถ้าเปลี่ยนแปลง เข้าใจสถานศึกษาอย่างลึกซึ้ง มีการเปิดโอกาสให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม มีจินตนาการ ความคาดหวังที่จะเกิดจากการสร้างภาพในสมอง มีการคิดสิ่งใหม่ๆ เพื่อนำไปส่งการสร้างนวัตกรรมหรือวิธีการแก้ไขปัญหา ตลอดจน อาจจะเป็นจุดกำเนิดของความคิดสร้างสรรค์หรือแนวทาง และการทำสิ่งใหม่ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษพล อัมระนันท์ (2559: 61) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑา ศิริวงษ์ (2559: 1) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูอำเภอองครักษ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูอำเภอองครักษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

2. สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และด้านการพัฒนาตนเองตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ให้ความสำคัญกับสมรรถนะหลักของครูตามกรอบการประเมินสมรรถนะครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประกอบไปด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาสามารถเลื่อนวิทยฐานะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 1-2) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณี ล้วนประเสริฐ (2553: 102) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติทั้ง 5 ด้านของบุคลากรทางการศึกษาตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร สรุปภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการบริการ ที่ดี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุด คือ การส่งมอบความเชี่ยวชาญในอาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิ บุรณะแพทย์ (2557: 82-85) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า สมรรถนะหลักทั้ง 4 ด้านของครู โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนสมรรถนะประจำสายงานทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชภรณ์ มุลวงศ์ (2558: 103) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของครูโรงเรียนในกลุ่มวิชาการที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสเพื่อพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และอันดับสุดท้ายคือ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองในและนอกสถานศึกษา

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เห็นว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการคือ ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น และด้านวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่ามากที่สุดคือด้านความยืดหยุ่น อาจ

เนื่องจาก สถานศึกษาอยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการบริหารที่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความยืดหยุ่นในการบริหารที่มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีการคิดนอกกรอบ มีการบริหารเชิงบูรณาการที่หลากหลาย เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็น และนำข้อเสนอแนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ร่วมสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันของครูและเสริมสร้างความร่วมมือ ร่วมใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2553 :1) ได้กล่าวว่า การยืดหยุ่นเป็นการปรับตัวเพื่อเปลี่ยนแปลง (Adapt to Change) โดยการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและบริบทตามช่วงเวลาที่กำหนด ปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลง บรรยากาศของการทำงานในองค์กรที่ดีขึ้นเกิดความยืดหยุ่นในการทำงาน (Be Flexible) โดย สามารถหลอมรวมผลสะท้อนของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ให้เกิดผลบวกกับ การทำงาน และมีความรู้ความเข้าใจ ในการสร้างความสมดุลและความเสมอภาคอย่างรอบด้าน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ของการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2557: 16-17) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำเชิงสร้างด้านความยืดหยุ่น มากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีภรณ์ วรชิน (2559: 146-164) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านความยืดหยุ่น มากที่สุด เช่นเดียวกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น และด้านวิสัยทัศน์
2. สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม และ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เขต 3

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านจินตนาการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการบริหารหน่วยงานโดยใช้แนวคิดเชิงระบบที่ช่วยสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง และควรนำผลการคิดวิเคราะห์มาสร้างสรรค์งานใหม่ๆให้กับหน่วยงาน
 - 1.2 สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและครูจะต้องร่วมกันส่งเสริม

ให้ครูมีการแสวงหาความรู้ที่หลากหลายเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางานได้อย่างเหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่าทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น และด้านวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาให้ได้รับการฝึกทักษะ ทั้ง 3 ด้าน เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน และนำมากำหนดนโยบายและแผนงานลงสู่การปฏิบัติจริง โดยจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสู่การเป็นครูที่มีสมรรถนะต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กับเขตอื่น หรือจังหวัดอื่น

2.2 ควรศึกษาหาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู เช่น พฤติกรรมของผู้บริหาร การพัฒนาของบุคลากร เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในเชิงลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2551). ภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 31(4): 9-18
- กฤษพล อัมระนันท์. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ แม่वंงก์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กิตต์กาญจน์ ปฎิพันธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา *อาชีวศึกษา*. ปรึญญาดุชฎินิพนธ์ ปรึญญาดุชฎิบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาบัณฑิตศึกษาด้านการบริหารการศึกษา. *รายงานการวิจัย*. เลย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง.
- ญาณิ ล้วนประเสริฐ. (2553). สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ดวงแข ข่านอก. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ทวีภรณ์ วรชิน. (2559). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุชฎินิบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- พรพรหม ภูหลวงค์. (2558). สมรรถนะของครูโรงเรียนในกลุ่มวิชาการที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (2561). **ความเป็นผู้นำทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณฑา ศิริวงษ์. (2559). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูอำนวยการศึกษาลำปางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุธี บุรณะแพทย์. (2557). **สมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2557). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). **ผู้บริหารโรงเรียน: บทบาทและความท้าทายในยุคปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. แพร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต2.
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2001). **Educational Administration: Theory, Research and Practice**. 6th ed. McGrawHill International Edition 2001.
- James, C., & Connolly, U. (2000). **Effective change in school**. London: Routledge Falmer.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): pp. 607-610.

